

طوفان الاقصی؛ طوفانی برای پایان کابینه نتانیا هو و حزب لیکود

رامین مجنون پيله رود

کارشناس مسائل خاورمیانه و دانشجوی دکتری علوم سیاسی

فلسطین، مسئله اول جهان اسلام و حتی مسئله اول جهان انسان‌ها، این روزها در حال عوض کردن صفحه‌های تاریخ و رقم زدن وقایعی شگفت است؛ وقایعی عظیم که نه فقط برگ جدیدی در تاریخ مقاومت و مبارزه مجاهدین فلسطینی است که شاید بتوان ادعا کرد، صفحه پایانی یک فصل برای گشودن فصلی جدید است؛ فصلی که رهبرانقلاب اسلامی از آن با تعبیر نظم نوین جهانی یاد می‌کنند اما دلایل اهمیت عملیات طوفان الاقصی به این اندازه چه می‌تواند باشد؟

این در حالی است که رژیم غاصب صهیونیستی، با بحث عادی سازی روابط کشورها با خود، همچنین شهرک سازی های بی حد و حصر صهیونیست ها در اراضی اشغالی و به ویژه در سال های اخیر، در صدد آماده کردن اذهان عمومی جهان برای جا انداختن رژیم جعلی اسرائیل به عنوان یک کشور مستقل و جایگزینی ناموزون آن به جای فلسطین بود.

گردن کشی های شهرک نشینان صهیونیست که هر وقت و هر زمانی که بخواهند به مسجد الاقصی هتک حرمت می کنند، اقدامات تجاوزکارانه مکرر نظامیان اشغالگر رژیم صهیونیستی به قبله اول مسلمین و حملات وحشیانه آنها به نمازگزاران و فلسطینیان مستقر در آنجا، تهدید تروریست هایی مانند بن گویر، سیموتریچ و نتانیا هو به کشتن و اخراج فلسطینی ها از سرزمین پدری و اجدادی شان و عجله برخی رژیم های عربی برای عادی سازی روابط با این جنایت کاران غاصب، باعث شد عزم جدی برای پایان دادن به معضل صهیونیست ها علیه فلسطین و اجرای عملیات «طوفان الاقصی» پدید آید تا همه این اقدامات مذبحخانه را بی ثمر و تبدیل به باد هوا نماید. برنامه و اقدامات دقیق و حساب شده جنبش مقاومتی حماس، با هدف فریب و غافلگیر کردن اسرائیل، پیش از حمله ای ویرانگر به شهرک های یهودی نشین و تل آویو در پیش گرفته بود، به این جنبش امکان داد تا با کمترین امکانات و استفاده از بولدوزر، گلايدر و موتورسیکلت، به جنگ یکی از قدیمی ترین و قدرتمندترین ارتش های خاورمیانه برود.

خبرها به نقل از خبرگزاری رویترز حاکی از آن است که عملیات، در روز هفتم اکتبر در چهار مرحله انجام

عملیات طوفان الاقصی، اولین عملیات آفندی نیروهای مقاومت فلسطین - به طور دقیق تر، حماس - علیه رژیم غاصب صهیونیستی است. تا پیش از این، عملیات فلسطین - حماس، جهاد اسلامی یا گروه های دیگر - پدافندی یا در پاسخ به حملات وحشیانه رژیم غاصب صهیونیستی بود یا اگر عملیات آفندی بود، توسط ارتش کشورهای دیگر مثل مصر، سوریه و اردن علیه اسرائیل انجام شده است اما حالا از دل یک نوار باریک که سال ها تنها سلاحش، صبر و سنگ بود، یک گروه کوچک مقاومت، جنگی با شدت، علیه رژیم منحوس صهیونیستی رقم می زند. پذیرش این اتفاق برای بسیاری از دولت ها به ویژه کشورهای غربی فوق العاده دشوار و پیچیده است.

تشکیلات خودگردان و شاخه ای نظامی که بعد از سال ها مقاومت، صبر و تلاش برای رشد و قوی شدن، خودش را به جایی رسانده است که می تواند با یک نقشه ای حرفه ای و برنامه ریزی شده، خواب راحت را از چشمان اسرائیلی های غاصب و اشغالگر بگیرد. رژیم صهیونیستی خیال می کرد با عادی سازی روابط با کشورهای منطقه، آخرین قدم هایش را برای حذف فلسطین از صفحه تاریخ، روزگار و نقشه جغرافیایی جهان برداشته است؛ با دیدن عملیات جنبش حماس که به صورت یک شاخه نظامی کاملاً مستقل عمل کرد و اسرائیل را از پای درآورد؛ غافلگیر شد و آینده خود را باخت و هیچ اقدامی، غیر از کشتار مردم بی گناه و بی پناه نتوانست انجام دهد.

نکته اصلی اینجا است که این رشد و قدرت گرفتن برای مردمی است که همیشه در معادلات بین المللی نادیده انگاشته می شدند و به حساب نمی آمدند؛

یک واحد کماندویی به مقراتش اسرائیل در جنوب غزه حمله کرد و ارتباطات این مرکز را مختل کرد تا مانع تماس پرسنل با یکدیگر و نیز با فرماندهان شود. مرحله آخر عملیات، انتقال اسرای دستگیر شده به غزه بود که در همان اوایل حمله و پس از نفوذ نیروها انجام شد.

حمله غافلگیرانه حماس که از هوا و زمین به سرزمین‌های اشغالی صورت گرفت، «بدترین شکست دفاعی اسرائیل» پس از جنگ «یوم کیپور» در سال ۱۹۷۳ (جنگ اعراب و اسرائیل که سوریه و مصر مستقیم در آن وارد شدند) قلمداد شده است. حماس از دو سال پیش با مخفی نگه داشتن برنامه‌های نظامی خود و متقاعد کردن اسرائیل به عدم تمایل برای رویارویی نظامی، مقدمات این حمله را فراهم کرده است.

شده است. اولین مرحله، شلیک ۳۰۰۰ موشک از غزه به سوی اسرائیل بود که هم‌زمان با پرواز جنگجویان با گلایدر یا گلایدرهای موتوری بر فراز مرز غزه و اسرائیل صورت گرفت؛ اسرائیل پیش‌تر اعلام کرده بود که این حملات ابتدا با شلیک ۲ هزار و پانصد موشک آغاز شد. هنگامی که جنگجویان سوار بر گلایدر فرود آمدند، میدان عملیات را ایمن کردند تا یک واحد کماندویی زبده بتواند به دیوار مستحکم سیمانی و مجهز به ادوات الکترونیکی که برای جلوگیری از نفوذ، از سوی اسرائیل ساخته شده بود، حمله کند. جنگجویان از مواد منفجره برای ایجاد شکاف در موانع استفاده کردند و سپس با موتورسیکلت به سرعت از آن عبور کردند. بولدورها در ادامه، شکاف‌ها را بزرگ‌تر کردند و جنگجویان بیشتری با خودرو، موفق به عبور از مرز و ورود به شهرک‌های یهودی‌نشین جنوب اسرائیل شدند.

حفاظت از «مسجد الاقصی» به «طوفان» تبدیل شده است. برای اولین بار در تاریخ درگیری فلسطین ورژیم صهیونیستی، نبردی با تصمیم فلسطینی‌ها آغاز شد. دشمن صهیونیستی، دست و پای خود را گم کرد و آشکارا اعلام نمود که اطلاع دقیقی در دست ندارد و شمار کشته‌شدگان، اسرا، مجروحان، تانک‌ها و خودروهای زرهی سوخته شده و تعداد قربانیان داخل آنها را نمی‌داند.

درگیری با رژیم اشغالگر صهیونیستی در طی دهه‌ها، شاهد این چنین حماسه بزرگی نبود که امروز ما نظاره‌گر آن هستیم. سرویس‌های امنیتی اسرائیل، توانایی حماس برای اجرای چنین عملیات گسترده‌ای را نادیده گرفتند. چنین عملیاتی به تحفظ شدید اطلاعات عملیات، برنامه ریزی منظم و دانش دقیق از وضعیت درون اسرائیل نیاز دارد که سرویس‌های امنیتی اسرائیل تصور نمی‌کردند حماس توانایی انجام آن را داشته باشد.

پس از شش هفته درگیری میان اسرائیل و حماس که مناطق گسترده‌ای از غزه را ویران کرد و هزاران کشته برجای گذاشت، دو طرف سرانجام با آتش بس چهارروزه موافقت کردند. مفاد این آتش بس چیست و پس از آن چه روی خواهد داد؟

هر دو طرف با توقف چهارروزه درگیری موافقت کرده‌اند. در عوض، حماس با آزادی ۵۰ زن و کودک غیرنظامی از ۲۳۷ اسیر موافقت کرده است. به عنوان بخشی از این توافق، اسرائیل هم قرار است ۱۵۰ زن و کودک فلسطینی را از زندان آزاد کند. قطر گفته است که این توافق باعث افزایش جریان کمک‌های بشردوستانه به غزه می‌شود. اسرائیل اعلام کرد که مایل است این آتش بس را بیشتر از دوره چهارروزه تمدید کند.

دنيس راس، مذاکره‌کننده سابق خاورمیانه آمریکا که اکنون در مؤسسه مطالعات خاورمیانه واشنگتن مشغول به کار است، می‌گوید که انحراف توجه اسرائیل به خشونت‌ها در کرانه باختری منجر به «حضور ضعیف و ناآمادگی» ارتش این کشور در جنوب شده بود.

حمله اخیر حماس نشان‌دهنده «شکست بزرگ سیستم اطلاعاتی و دستگاه نظامی» ارتش رژیم صهیونیستی در جنوب سرزمین‌های اشغالی است. در بحبوحه حملات غافلگیرانه صبح روز شنبه که دولت اسرائیل آن را یک جنگ همه‌جانبه توصیف کرده است، جمعی از افسران سابق امنیتی، حمله حماس را یک «شکست اطلاعاتی» برای اسرائیل خوانده‌اند؛ چراکه نیروهای این کشور نتوانستند از نفوذ چندگانه شبه‌نظامیان حماس جلوگیری کنند. نیروهای حماس با شلیک هماهنگ راکت‌های متعدد در یک بازه زمانی کوتاه، تا حد زیادی در انجام این کار موفق بودند و رهگیری همه اهداف را برای گنبد آهنین دشوار کردند. در حمله روز شنبه، بیش از ۵ هزار راکت تنها در ۲۰ دقیقه توسط حماس پرتاب شد. هر چند هنوز تا مشخص شدن دقیق دامنه واقعی نفوذ شبه‌نظامیان حماس به داخل خاک اسرائیل و عواقب آن به زمان نیاز است اما همین حالا هم رسانه‌های این کشور به نقل از مقامات ناشناس، شروع به انتقاد از رهبری سیاسی و نظامی اسرائیل کرده‌اند و معتقدند که اختلافات داخلی می‌تواند یکی از دلایل غافلگیری در حمله هفتم اکتبر باشد.

درگیری با رژیم اشغالگر صهیونیستی در طی دهه‌ها، شاهد این چنین حماسه بزرگی نبود که امروز ما نظاره‌گر آن هستیم. این بار مردم محاصره شده فلسطین در حمله به دشمن پیش‌دستی کردند و غزه برای

شود. باتوجه به همه این دلایل، نمی‌توان یک پیش‌بینی دقیق انجام داد.

آتش‌بس چهارروزه میان اسرائیل و حماس، بامیانجی‌گری قطر حاصل شد و هر دو طرف بر ادامه جنگ پس از پایان چهارروز تأکید کرده‌اند. درگیری میان اسرائیل و حماس، به یکی از پرتلفات‌ترین درگیری‌ها طی دهه‌های اخیر در منطقه تبدیل شده است و نگرانی از گسترش ناامنی در خاورمیانه را تشدید کرده است. ارتش اسرائیل برای تمدید وقفه ۴ روزه که روز دوشنبه ۶ آذر ۱۴۰۲ (۲۷ نوامبر ۲۰۲۳) به پایان می‌رسد، تبادل اسرا بر اساس آزادی ۱ اسرائیلی در ازای ۳ فلسطینی را پذیرفته است. توافق وقفه ۴ روزه که روز جمعه با میانجیگری قطر، مصر و آمریکا انجام شد، شامل آزادی ۵۰ گروگان اسرائیلی در اختیار حماس در ازای آزادی ۱۵۰ اسیر فلسطینی است. قطر و ایالات متحده در تلاش برای نهایی کردن توافق بر سر آزادی غیرنظامیان اسیر شده توسط جنبش مقاومت حماس بودند، این جنبش با آزادی زندانیان، به شرط توقف بمباران غزه توسط اسرائیل موافقت کرده است.

مناقشه فلسطین و اسرائیل، مرتبط با منافع ارضی طرفین، برای چندین دهه، منبع تنش و درگیری در منطقه بوده است. تصمیم سازمان ملل متحد با نقش فعال اتحاد جماهیر شوروی در سال ۱۹۴۷، ایجاد دو کشور اسرائیل و فلسطین را تعیین کرد اما فقط اسرائیل ایجاد شد. اسرائیل ضمن اعلام موافقت با اصل دو دولت، تاکنون اراضی فلسطین را به طور کامل، آزاد نکرده است.

تحزب آمریکایی و تعمیم مسائل داخلی ایالات متحده به خارج ایالات متحده، منجر به آن شد که این کشور

به این شکل که اسرائیل به ازای هر ۱۰ اسیر دیگر که توسط حماس آزاد شود، یک روز به آتش‌بس اضافه خواهد کرد. این توافق با میانجیگری قطر - که رهبری مذاکرات بین اسرائیل و حماس و هماهنگی با دیگر قدرت‌های منطقه‌ای و جهانی از جمله آمریکا و مصر را بر عهده داشت - انجام شد.

قرار است در این آتش‌بس در غزه، ۵۰ تا ۱۰۰ نفر از اسرا که شامل زنان و کودکان یا غیرنظامیان است، آزاد شوند. هر چند که حماس هم انتظار دارد، تعدادی از زندانیان حماس در اسرائیل، آزاد شوند. همه اینها بر اسرائیل فشار می‌آورد و اسرائیل چاره‌ای به جز پذیرش شرایط نداشت و در نهایت مجبور به پذیرش آن شد. چرا اسرائیل، توافقی را که به صلاحش نیست پذیرفته است؟ نکته اول همان مسئله افکار عمومی جهانی است که به شدت ضد اسرائیلی شده است. نکته دوم، فشار دولت ایالات متحده است. اعتبار بایدن و کاخ سفید در سایه این جنگ، آسیب‌هایی جدی دیده است. نکته سوم فشار جهان عرب و کشورهای عربی است که مایل‌اند هر چه سریع‌تر آتش‌بس اعلام شود. نکته چهارم فشار خانواده‌های اسرائیلی است که می‌خواهند اسرایی که نزد حماس دارند، با این آتش‌بس، آزاد شوند.

این امکان وجود دارد که آمریکایی‌ها با کمک اروپا فشار وارد کنند و دولت حاکم در تل‌آویو را به سمت استعفا، سرنگونی یا برگزاری انتخابات زودرس ببرند. هدف از این کار هم مشخص است؛ روی کار آمدن دولتی در اسرائیل که بتواند با غرب کنار بیاید و آنها نیز بپذیرند که غزه به کرانه باختری رود اردن تحویل

تضعیف شده، جایگاه خود را از دست خواهد داد و عملاً همین مسئله را می‌توان در سخنان رهبر چین ملاحظه کرد که به صورت غیرمستقیم گفته است که نیازمند یک اجلاس بین‌المللی برای رسیدن به راهکار عملی برای حل مسئله فلسطین هستیم و مجمع عمومی سازمان ملل نمی‌تواند این کار را انجام دهد.

آویر جندلمان، سخنگوی کابینه رژیم صهیونیستی در سخنانی درباره تمدید آتش بس در غزه گفته بود: حماس می‌داند که ما آماده تمدید توافق آتش بس و خواستار آزاد شدن ۵۰ اسرائیلی دیگر هستیم. اگر حماس خواستار تمدید توافق آتش بس است، باید در ازای هر روز تمدید، ۱۰ اسرائیلی را آزاد کند.

نیروهای مقاومت فلسطین در روز هفتم ماه اکتبر در پاسخ به اقدامات ضد فلسطینی رژیم اسرائیل در

فرصت طلایی بازی کردن نقش تک ابرقدرت جهانی را از دست بدهد و امروزه کشورهای دیگر جای آن را بگیرند و گویی ایالات متحده باور دارد هنوز نقش اول نظامی جهان را در اختیار دارد اما واقعیت امر این است که این جایگاه قدرت نظامی بدون وجود جایگاه سیاسی معتبر نیست و امروزه چین، گوی سبقت و قدرت در زمینه روابط بین‌الملل و اعتبار سیاسی را از چنگ آمریکایی‌ها درآورده است و چه آمریکا بخواهد چه نخواهد، بحث چند قطبی سازی جهانی دوباره شکل گرفته است و سازمان‌هایی مانند سازمان بریکس و شانگهای، در این چند قطبی سازی نقش بسیار کلیدی بازی می‌کنند و کم‌کم بسیاری از کشورهای جهان ترجیح خواهند داد، برای حفظ نظم جهانی به این سازمان‌های نوظهور بپیوندند و سازمان مللی که به دلیل سلطه آمریکا و غرب بر تصمیم‌میش

کرد، در جنوب هم همین کار را انجام دهد؛ بنابراین فضای بین‌المللی بسیار به زیان اسرائیل ادامه پیدا می‌کند و هم دولت‌های غربی و هم غیرغربی و فضای بین‌المللی و درونی، مخالف اسرائیل است. آنچه تاکنون مشخص شده، این است که نتانیاهو در جنگ غزه گرفتار شده است و هم فشار خانواده‌ها و هم فشار حزبی روی او بسیار است. در فضای غربی هم دل خوشی از نتانیاهو ندارند؛ بنابراین یک درهم‌پیچیدگی و بلا تکلیفی در اسرائیل رخ داده است که نمی‌دانند به کدام سمت و سو حرکت کنند.

واقعیت آن است که نظامیان و سیاسیون دست راستی اسرائیل نتوانسته‌اند به دو هدف اولیه و اصلی خود یعنی نابودی حماس و آزادی اسر دست یابند. آتش‌بس به تعبیری، نوعی پیروزی برای حماس به شمار می‌آید و اگر نگفته باشیم شکست اما شاهد خرد شدن غرور نظامیان اسرائیل بودیم. نظامیان اسرائیلی یعنی مجبور شدند چیزی را بپذیرند که باورش را نداشتند.

مسجد الاقصی و کرانه باختری، عملیاتی بی‌سابقه با عنوان «طوفان الاقصی» را در اراضی اشغالی فلسطین آغاز کردند. بعد از عبور نیروهای مقاومت از حصار امنیتی ارتش اسرائیل در مجاورت نوار غزه، بسیاری از گروه‌های مردمی نیز به سمت شهرک‌های اسرائیلی رهسپار شدند؛ به نحوی که ده‌ها نفر به اسارت درآمدند. اکنون و بعد از گذشت بیش از یک ماه و نیم از زمان آغاز جنگ، آتش‌بسی چهارروزه با وساطت قطر در نوار غزه جریان داشت که در روز دیگر به آن آتش‌بس افزوده شد تا اسرا میان دو طرف مبادله شوند. تاکنون طی سه مرحله، تعدادی از اسرای اسرائیلی آزاد شده‌اند و نیروهای مقاومت فلسطین به ازای آزادی هر اسیر اسرائیلی، ۳ اسیر فلسطینی را از زندان‌های رژیم اسرائیل آزاد کرده‌اند.

به هر حال نتانیاهو دچار سرگردانی در جنگ شده است؛ چراکه نه می‌تواند به آتش‌بس دائم تن دهد و دست‌خالی از غزه بیرون بیاید و نه برایش راحت است همین‌طور جنگ را ادامه دهد. اگر این جنگ متوقف شود، نتانیاهو سرنوشت بسیار غم‌انگیزی خواهد داشت و کابینه‌اش سقوط می‌کند و بی‌شک به دادگاه کشیده خواهد شد و احتمالاً به زندان می‌رود؛ چراکه این حادثه‌ای که روز هفتم اکتبر اتفاق افتاد، ضربه جبران‌ناپذیری به نتانیاهو و حزب لیکود وارد کرد و آن‌هایی که از حامیان نتانیاهو بودند، از این حادثه راضی نیستند.

بنابراین، نتانیاهو دچار سرگردانی در جنگ غزه شده است؛ چراکه نه می‌تواند به یک آتش‌بس دائم تن دهد و دست‌خالی از غزه بیرون بیاید و نه برایش راحت است همین‌طور که جنگ را در شمال با ویرانی آغاز